

Fonaments del dret públic

Codi: 101116
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Fe d'errades

S'ha d'afegir a l'equip docent el professor Roger Cots i Valverde (roger.cots@uab.cat) i la professora Montserrat Gispert i Bosch (montserrat.gispert@uab.cat)

Professor/a de contacte

Nom: Esther Padro Maristany

Correu electrònic: Esther.Padro@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els estudiants han de tenir una formació bàsica en ciències socials. Atès que no han estudiat mai cap matèria jurídica, i es tracta d'una assignatura introductòria al Dret Públic, no es requereixen coneixements jurídics previs.

Objectius

El contingut del curs versarà sobre els coneixements bàsics dels conceptes jurídics i l'organització constitucional de l'Estat. Un aspecte nuclear serà el concepte d'Estat de Dret com a garantia dels drets i llibertats. Aquesta assignatura ha de servir de base per al desenvolupament posterior de les assignatures de Dret Constitucional, Dret Administratiu i Dret Internacional Públic.

Competències

- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar el funcionament institucional que emana de la separació de poders horitzontal i vertical.
2. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
3. Descriure les relacions jurídiques del poder polític amb la ciutadania i entre els poders públics tant en els òrgans de l'estat com de l'administració pública i de l'estat com a subjecte de la política internacional.
4. Distingir els conceptes jurídics fonamentals com ara els drets i les llibertats.
5. Explicar les conseqüències del principi de l'imperi de la llei i la seva relació amb la protecció de les llibertats civils.
6. Exposar què implica que la constitució sigui considerada la norma fonamental de l'estat
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
10. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
11. Treballar autònomament.
12. Valorar críticament les bases teòriques i el funcionament de l'estat de dret.

Continguts

PROGRAMA FONAMENTS DE DRET PÚBLIC

TEMA 1. Dret i Estat

- 1.1.- Concepte i funcions del Dret
- 1.2.- Dret, moral i usos socials. Dret i justícia.
- 1.3.- Legalitat i legitimitat: Validesa, vigència, aplicabilitat, eficàcia
- 1.4.- Estat i Dret
- 1.5.- Conceptes jurídics des d'una perspectiva de gènere.

TEMA 2. L'ordenament jurídic

- 2.1.- L'ordenament com a sistema de normes.
- 2.2.- Els grans sistemes jurídics: *common law* i *civil law*.
- 2.3.- Criteris de relacions entre normes i sistemes normatius.
- 2.4.- Les fonts del dret: les normes (tipus de normes), els costums, els principis generals del dret, la jurisprudència.
- 2.5.- Les branques del Dret. El Dret Públic

TEMA 3. La Constitució i el constitucionalisme

- 3.1.- Fonaments teòrics i evolució del constitucionalisme
- 3.2.- Evolució històrica del constitucionalisme
- 3.3.- Conceptes de Constitució
- 3.4.- La Constitució espanyola de 1978

TEMA 4. Les garanties de la Constitució

- 4.1.- La defensa de la Constitució: control de constitucionalitat i reforma de la Constitució.
- 4.2.- La justícia constitucional. Els models històrics de justícia constitucional: el sistema americà i el sistema europeu
- 4.3.- La justícia constitucional a l'ordenament espanyol: el Tribunal Constitucional
- 4.4.- Els processos de control de constitucionalitat: el recurs i la qüestió d'inconstitucionalitat
- 4.5.- La reforma de la Constitució espanyola de 1978

TEMA 5. La forma d'Estat: l'Estat social i democràtic de dret

- 5.1.- L'estat de dret: concepte i manifestacions
- 5.2.- L'estat democràtic i els conceptes de democràcia i representació. Plasmació a la Constitució espanyola.
- 5.3.- L'estat social. La Constitució econòmica. Eficàcia normativa i estat social.

TEMA 6. La Llei i el Reglament

- 6.1.- Concepte de Llei.
- 6.2.- El procediment legislatiu Tipus de Llei
- 6.3.- Les normes amb rang de llei: els decrets-lleis i els decrets legislatius
- 6.4.- Concepte i classes de Reglament
- 6.5.- Relacions amb la llei: el control de legalitat dels Reglaments.

TEMA 7. L'Estat de les Autonomies

- 7.1.- El principi autonòmic i l'estructura de l'ordenament.
- 7.2.- Els Estatuts d'Autonomia.
- 7.3.- Les lleis de l'Article 150 de la Constitució.
- 7.4.- La potestat normativa dels òrgans de les Comunitats Autònomes.

TEMA 8. Dret Internacional i Dret comunitari

- 8.1.- Les fonts del Dret Internacional.
- 8.2.- Els Tractats Internacionals. La integració del Dret Internacional a l'ordenament jurídic intern.
- 8.3.- Unió Europea i Dret Comunitari. Efectes del dret comunitari a l'ordenament jurídic espanyol.

TEMA 9. Els drets fonamentals (I)

- 9.1.- Drets humans i drets fonamentals
- 9.2.- La configuració dels drets fonamentals en la Constitució espanyola de 1978
- 9.3.- Eficàcia, titularitat i exercici dels Drets fonamentals

9.4.- Les garanties dels drets fonamentals

9.5.- El dret a la tutela judicial efectiva

TEMA 10. Els drets fonamentals (II)

10.1.- El principi d'igualtat. Dret a no ser objecte de discriminació per raó de sexe.

10.2.- Principals drets d'àmbit personal: vida, llibertat personal, pensament, intimitat

10.3.- Principals drets de l'esfera pública: llibertat d'expressió i informació; el dret de reunió, associació i sindicació; el dret de participació en els afers públics.

10.4.- Principals drets econòmics, socials i culturals: propietat, vaga i educació. Els principis rectors de la política social i econòmica.

Metodologia

El procés d'aprenentatge es centra en el treball que ha de fer l'estudiant, el qual aprèn treballant individualment i amb grup, la missió del professorat consisteix en ajudar-lo en aquesta tasca a través del subministrament de la informació i mostrant-li les tècniques i les fonts d'on obtenir-ho.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es base en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1. Classes magistrals: Els estudiants assoleixen a través de la transmissió de coneixements del professor les bases conceptuals de la matèria i es consolida el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.

1.2. Classes de seminari /pràctiques: Un espai d'aprenentatge on els estudiants assumeixen un rol preferentment actiu per tal de, juntament amb el professor, analitzar i interpretar preguntes, qüestions o casos prèviament elaborats amb l'objectiu de desenvolupar i consolidar el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades: Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan a l'aula, amb la supervisió i recolzament del professorat. Es tracta de la solució d'alguns supòsits pràctics fets a l'aula, elaboració d'algunes fitxes de sentències i/o normativa, o bé, de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupant alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes: Es tracta d'activitats on l'estudiant s'organitza el temps i l'esforç de manera autònoma ja sigui de manera individual o grupal .

3.1 Estudi de l'assignatura.

3.2 Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran entregades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.3 Busca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics, complementar les qüestions teòriques.

3.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc.

La docència de l'assignatura serà mixta: Las classes magistrals serán virtuals i els seminaris/pràctiques de l'aula seran presencials.

L'assistència als seminaris, excepte causa justificada, serà obligatòria pels estudiants.

La metodologia docent i l'avaluació podran experimentar alguna modificació en funció de les circumstàncies i en especial de les restriccions a la presencialitat que estableixin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	30	1,2	1, 4, 12
Seminaris de discussió de textos	20	0,8	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 12
Tipus: Supervisades			
Lectura i recensió d'un text	10	0,4	2, 8, 10, 11
Preparació de la pràctica	4	0,16	2, 8, 10, 11
Tutoria	1	0,04	
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	51	2,04	8, 11
Lectura de textos	26	1,04	8, 11

Avaluació

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant: (1) examens; (2) El.laboració de treballs individuals o grupals la presentació dels quals podrà ser oral o per escrit a criteri del professor; (3) resolució de casos pràctics i (4) participació a classe.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

La realització de casos pràctics (informes, ressenyes, escrits jurídics, dictàmens...) tindran un pes global entre el 20% i el 40%.

La realització de treballs (i la possible presentació pública) tindran un pes global aproximat entre el 10% i el 40%.

- Les proves escrites tindran un pes global aproximat de fins al 50%. Entre elles, es farà a criteri del professor un examen final de tota l'assignatura per comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements. Podrà haver-hi examen parcial. No se podrà superar l'assignatura mitjançant una única prova global.
- L'assistència i participació a classe. Es tracta de participació activa al llarg de l'assignatura, de qualitat, jurídicament fonamentada, adequada i pertinent als temes tractats, i diferent a la realitzada en les classes pràctiques. Podrà tenir un pes global entre el 0 i el 10%

El professor coordinador de cada grup a l'inici del curs presentarà el programa de l'assignatura previst en aquesta guia, indicant els temes que es tocaran. També presentarà el cronograma de les activitats docents i pràctiques, i concretarà el sistema d'avaluació continuada i fixarà el percentatge assignat a cada una de les

activitats seleccionades, també el sistema de reavaluació de les activitats suspeses. La reavaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'evaluació continuada. Aquestes indicacions seràn exposades en el campus virtual /Moodle.

Un alumne que copia o intenti copiar en un exàmen tindrà un 0 en l'exàmen. Un alumne que presenti una pràctica en la que s'hagi produït un plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspensarà l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació activa i qualitat de les intervencions en els debats i discussions, diferent a la realització en els seminaris/pràctics.	0 - 10 %	1	0,04	7, 8, 9, 10, 11
Prova escrita - Examen Final	0 - 50 %	2	0,08	1, 3, 4, 5, 9, 11
Prova escrita - Examen Parcial (optatiu a criteri del Professorat de cada Grup)	0 - 25 %	2	0,08	3, 6, 12
Realització de Treballs, recensions sobre lectures monogràfiques i/o controls de lectura	10 - 40 %	1,5	0,06	2, 7, 8, 9, 10, 11
Realització de pràctiques: correcció i avaluació a classe. Avaluació continuada	20 - 40 %	1,5	0,06	2, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

A) Bibliografia de l'assignatura

- FOSSAS, Enric.- PÉREZ FRANCESC, Joan.Lluís. Lliçons de Dret Constitucional, Barcelona: Proa
- LATORRE, Angel. Introducción al Derecho. 1992. Madrid: Ariel. Madrid.
- LÓPEZ GUERRA, Luís. 1994. Introducción al Derecho Constitucional, València: Tirant Lo Blanch.
- GARRORENA MORALES, Angel. Derecho Constitucional. Madrid. Centro Estudios Políticos y Constitucionales
- MOLAS BATLLORI, Isidre. 2004. Derecho Constitucional. Madrid: Tecnos.
- RODRIGUEZ RUIZ, BLANCA. 2017. Género y Constitución, Mujeres y Varones en el Orden Constitucional Español, Lisboa: Editorial Juruá.

B) Manuals de referència

- APARICIO PÉREZ, Miguel.A. (dir.) i BARCELO, Mercè. (coord). Manual de Derecho Constitucional, Atelier, Barcelona.
- BALAGUER CALLEJÓN, Francisco (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols., Tecnos. Madrid.
- LOPEZ GUERRA, Luis (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.
- PÉREZ ROYO, Javier Curso de Derecho Constitucional, Marcial Pons, Madrid.

C) Obres de consulta

- ARAGÓN REYES, M. (ed.) Temas básicos de Derecho Constitucional, Civitas, Madrid
- Enciclopedia Jurídica básica, Civitas, 1994
- Enciclopedia Jurídica española, Seix
- Diccionario del sistema jurídico español, Akal, 1984

D) Comentaris a la Constitució

- CASAS BAAMONDE, María Emilia- RODRIGUEZ-PIÑERO, Miguel, Comentarios a la Constitución, Wolters Kluwer, 2008
- GARRIDO FALLA, Fernando (dir.) Comentarios a la Constitución. Civitas, Madrid.
- ALZAGA VILLAAMIL, Oscar Comentarios a la Constitución Española Edersa, Madrid.

E) Textos legals

- CARRERAS SERRA, Francesc- GAVARA, Juan Carlos Leyes políticas, Aranzadi, Pamplona.
- ALBERTÍ, Enoch- GONZALEZ, Markus Leyes políticas del Estado, Civitas, Madrid.

F) Enllaços Web

- <http://www.vlex.com>
- <http://www.todoelderecho.com>
- <http://www.noticias.juridicas.com>
- <http://www.congreso.es> (portal de la Constitución)
- <http://www.europa.eu>

G) Obres monogràfiques a llegir per ser avaluades (s'indicarà a cada grup quina monografia cal llegir).

- FIORAVANTI, Maurizio: Los derechos fundamentales: apuntes de historia de las constituciones. Trotta 1998
- JIMENEZ ASENSIO, Rafael: El Constitucionalismo: proceso de formación y fundamentos del derecho Constitucional. Marcial Pons. 2005

Programari

No és el cas.